

Pechtold

Binnenlandse Zaken te laten vallen. Dan kunnen wij één grote klap maken. Het onderzoek zal moeten uitwijzen of dat nodig is. Als de minister dit als een verwijt opvat, vind ik dat betreurenswaardig. Ik hoop dat hij dat niet zal doen.

Minister **Pechtold**: Ik zal dat zeker niet doen.

De heer **Szabó** (VVD): Ik heb nog een vraag over de planning. Zojuist heb ik aangegeven dat de Algemene Rekenkamer in mei met additionele informatie komt. Er is een motie ingediend die mogelijk de steun krijgt van de meerderheid van de Kamer en die waarschijnlijk door de minister zal worden uitgevoerd. Ik vraag mij af wat dat betekent voor de vertraging van plan B.

Minister **Pechtold**: Ik richt mij nu geheel op de audit en die hoop ik in februari af te ronden. Ondertussen wordt gewerkt aan het tweede plan. Met u stel ik vast dat wij daarover zo snel mogelijk, dus in het eerste kwartaal, moeten praten. Dan kunnen wij nagaan hoe het staat met de zorgvuldigheid en dan kunnen wij lering trekken uit het verleden. Dat wil de heer Szabó ook. Ik wil snel door, maar het staat de Kamer vrij om met de informatie van de Algemene Rekenkamer voor een andere opzet te kiezen. Ik ga die informatie echter niet afwachten, want ik wil het tempo erin houden. Daarom ga ik door met de joint audit. Mocht blijken dat de motie van de Kamer leidt tot een onderzoek door de Algemene Rekenkamer, dan zie ik dat onderzoek met vertrouwen tegemoet. Ik zal dan wel proberen om dat onderzoek niet vertragend te laten werken voor het traject waarmee ik nu te maken heb. Daarvoor zullen wij alles op alles zetten.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Vanavond zal gestemd worden over de ingediende motie.

De vergadering wordt van 13.05 uur tot 14.00 uur geschorst.

Aan de orde is **het mondelinge vrageuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Hessels aan de minister van Economische Zaken over **mogelijke uitval van centrale verwarming als gevolg van overbelasting van het aardgasnet**.

De **voorzitter**: Aangezien de minister van Economische Zaken in het buitenland is, worden de vragen gesteld aan de minister van Financiën.

De heer **Hessels** (CDA): Voorzitter. Aangezien de minister van Financiën enig aandeelhouder is van Gasunie Transport Services, moet hij op mijn vragen goed antwoord kunnen geven. Toen wij deze ochtend de krant lazen en naar de radio luisterden, kregen wij de indruk dat Nederland wel eens in de kou zou kunnen komen te zitten. De CDA-fractie is hiervan flink geschrokken. De overheid moet staan voor de zekerheid van levering van energie. De berichten van vandaag moeten dan ook

worden weerlegd, dan wel de beschreven gevolgen worden voorkomen.

De problemen komen voort uit een besluit van de DTe, de toezichthouder op de energiebedrijven, dat het transport van buitenlands gas over het Nederlandse net aantrekkelijker maakt. Wij moeten er echter voor waken dat hierdoor de Nederlandse consument niet in de verdrinking komt.

De CDA-fractie is altijd voorstander geweest van verlaging van de energielasten. Maar voorop staat de zekerheid dat wij te allen tijde moeten kunnen beschikken over voldoende gas om onze huizen te kunnen verwarmen. Daarom de volgende vragen aan de minister.

Kan de minister de interpretatie van de regering geven van de publicaties van ECN van gisteren? Ook graag een reactie op het artikel van de hoogleraren De Kam en Jepma dat eerder is verschenen naar aanleiding van dit DTe-besluit. Is het in de tweede plaats juist dat de Gasunie als gevolg van Europese regelgeving altijd verzoeken om doorvoer van buitenlands gas moet honoreren? Is het wellicht mogelijk om transport voor binnenlands consumentengebruik of voor gebruik in onze bedrijven voorrang te verlenen? Is het juist dat de Gasunie, 100% eigendom van de Staat, een proces heeft aangespannen tegen DTe, ook een overheidsinstantie, om het DTe-besluit aan te vechten? Welke rol speelt de minister hierin als enig aandeelhouder van Gasunie Transport Services? Welke maatregelen kan de minister ten slotte nemen om te voorkomen dat Nederland in de kou komt te zitten omdat onze gasleidingen vol zitten met buitenlands gas? Op welke termijn kunnen deze maatregelen uitgevoerd worden?

Minister **Zalm**: Voorzitter. Ik zal proberen de hoofdpunten te beantwoorden. Ik zeg de Kamer ook nog een brief toe van de minister van Economische Zaken. Ik kan melden dat de rol van aandeelhouder uiterst bescheiden is, omdat het gaat om een gereguleerde markt. DTe maximeert en bepaalt bijvoorbeeld de tarieven. Het bedrijf zelf heeft daar geen vrijheid in.

Om tot een goede interpretatie van het onderzoek van het ECN te komen, moeten wij goed kijken wat ECN precies heeft gezegd. Men beweert dat de capaciteit bereikt kan worden als de tarieven nog verder uit elkaar gaan lopen én er een strenge winter komt én Duitsland ervoor kiest om gas door Nederland te transporteren. Dan gaat het probleem zich dus voordoen. GTS heeft mij verzekerd dat men voor deze winter geen zorgen heeft over de capaciteit voor de gasafname; wat dat betreft is er geen acuut probleem. Het is natuurlijk wel zo dat het zogenaamde Jepma-effect transport van Duits gas via Nederland weer naar Duitsland aantrekkelijker maakt. Het Jepma-effect treedt op als er verschillen zijn tussen de transportkosten in Nederland en Duitsland en die verschillen ook groter worden. Dat is een punt waar DTe in de tarievenpolitiek rekening mee moet houden omdat de leveringszekerheid van gas in Nederland een van de belangrijke criteria is op grond waarvan DTe de regulering moet maken.

Ik kan de Kamer dus geruststellen dat er niemand in de kou komt te zitten vanwege dit aspect. Voor de toekomst moet een en ander uiteraard ook worden vermeden. Hiervan hangt ook af wat er in de tarieven-

Zalm

sfeer in Duitsland en Nederland gaat gebeuren. Als aandeelhouder zou ik het natuurlijk helemaal niet erg vinden als de transporttarieven in Nederland ietwat zouden worden verhoogd. Dit is een onderwerp dat ik als minister van Economische Zaken ook nog eens bij DTe onder de aandacht zal brengen, zodat wij echte garanties hebben dat er niet alleen deze winter geen problemen ontstaan, maar ook niet in de toekomst. Voor het overige zeg ik de Kamer een wat uitgebreidere brief toe die door de echte minister van Economische Zaken kan worden ondertekend.

De heer **Hessels** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister voor zijn beantwoording. Ik heb net onder ogen gekregen een eerste reactie van GTS van Gasunie op het probleem dat vandaag in de kranten staat. Men zegt inderdaad dat er voor dit jaar geen probleem is. Dat is een geluk. Voor volgend jaar kan er wel een probleem ontstaan. Daar kunnen wij nog iets aan doen. De afgelopen jaren hebben wij geen strenge winter gehad. De tarieven liepen toen ook al ver uit elkaar. Kunnen wij daar eerder op inspelen in het kader van de eerste taak van DTe: het garanderen van de leveringszekerheid in Nederland? Die leveringszekerheid dreigt in het geding te komen. Zal de minister erop toezien dat DTe die taak fatsoenlijk uitvoert? Er zijn geluiden dat een flink deel van die door DTe opgelegde kortingen wegvloeit naar het buitenland. Hoe kijkt de minister van Financiën daartegen aan?

Minister **Zalm**: Voorzitter. Het is van belang dat de leveringszekerheid van Nederlands gas voor de gezinnen wordt gegarandeerd. Overigens zal een bijzondere situatie ontstaan als er extreme koude is. De landelijk netwerkbeheerder krijgt in dat geval aparte bevoegdheden. Normaal gaat alles via de markt, maar bij extreme koude komen er extra bevoegdheden. Ik zal de boodschap aan mijn collega van Economische Zaken overbrengen. Het past helemaal in het regeringsbeleid dat de gasleverantie niet alleen voor deze winter wordt gegarandeerd, maar ook voor de toekomst. Daarop zal de DTe zich eens nader moeten beraden. Wij hebben er natuurlijk weinig aan dat door de lage transporttarieven in Nederland grote Duitse gasstromen via Nederland gaan. Dan moet je ervoor zorgen dat de transporttarieven in beide landen op een gelijkwaardiger niveau komen. Dat kan door een verlaging van de Duitse tarieven of door een verhoging van de tarieven in Nederland. Het onnodig omleiden van gasstromen heeft geen economisch belang. Integendeel, dat is alleen maar omwegtransport. Dat vereist dus coördinatie tussen de Duitse en Nederlandse autoriteiten.

De heer **Crone** (PvdA): Het principe van het gebruik van de gasbuizen is: wie het eerst komt, mag het eerst erdoorheen. Als je maar de prijs betaalt, en die is voor iedereen hetzelfde. Het schijnt dat GTS het gas voor de Nederlandse burgers niet mag laten voorgaan. Dat aspect is aan de rechter voorgelegd. Wil de minister in zijn brief duidelijk maken of de wetgeving terzake wel voldoende is? Anders moeten wij de wet aanpassen, zodat wij toch een nationale voorziening prioriteit mogen geven. Als dat maar transparant is van tevoren, zodat de Duitsers dat weten. Het beantwoorden van deze juridische vraag zal wel wat denkwerk vergen.

De minister van Financiën zegt net zelf dat Nederland zijn tarief kan verhogen, zodat het gelijk wordt aan het

Duitse tarief. De Nederlandse aandeelhouder wordt dan rijker – ik zie de minister al instemmend knikken; dat bevalt hem dus wel – maar de burger betaalt dan hogere netkosten. De burgers worden dan dus armer. Het lijkt een normale discussie over de vraag wat wij dan doen met de gasbaten, die in het FES zouden moeten, enzovoorts. Wij gaan het tarief in Nederland toch niet verhogen, zodat de burgers en het bedrijfsleven de prijs moeten betalen? Dan zal de minister daar toch een vorm van compensatie tegenover moeten stellen. Misschien moet het MEP-aansluitingstarief alvast worden verlaagd.

Minister **Zalm**: Nederlands gas mag niet voorgaan omdat dit in Europeesrechtelijke zin niet is toegestaan. Je mag immers niet discrimineren naar afkomst of bestemming. Ik denk dat de koninklijke route dan zal zijn dat de kunstmatigheid van het aantrekkelijk worden van gastransporten door Nederland, die veel efficiënter rechtstreeks door Duitsland kunnen plaatsvinden, wordt weggenomen. Dat heeft toch te maken met de tariefverschillen. Zouden wij in Nederland de tarieven verhogen, dan heb ik er geen enkele moeite mee om dat op welke manier dan ook terug te sluisen naar de burgers. Zij betalen het en zij kunnen het wat mij betreft ook langs een of andere weg terugkrijgen. Overigens zijn de tarieven de laatste jaren alleen maar verlaagd; een verhoging van de tarieven zou dus iets nieuws zijn.

De heer **Atsma** (CDA): Dat is een merkwaardige spanning. De minister zegt dat er dit jaar geen problemen zijn omdat wij de laatste jaren geen koude winters hebben gehad, maar uiteindelijk hopen sommigen in dit huis toch op een elfstedentocht. Dat kan juist een indicatie zijn voor een stevige winter.

De minister maakte zojuist een opmerking over de verschillende transporttarieven in Duitsland en Nederland. De minister stelt dat je de tarieven kunt verhogen, maar Nederland wil zijn positie als gastransporteur en -distributeur op niveau houden. Dat is een van de sterke punten van dit land. Is het dan niet zaak om de capaciteit van het distributie- of transportnet te vergroten? Dan is de vraag relevant of de aandeelhouder daarover in positieve zin mee wil denken.

Minister **Zalm**: Het zal in de brief nog eens worden uitgelegd, maar bij extreme kou geldt een aparte regeling. In het geval van een elfstedentocht, met temperaturen die langdurig beneden de min negen liggen, geldt dus een apart scenario, los van de algemene regeling. Nederland is inderdaad een belangrijke gastransporteur. Ik heb geen enkel probleem met investeringen die profijtelijk zijn en zichzelf terugverdienen. Dat hebben wij op andere fronten ook gedaan. Dat geldt voor TenneT, die samen met Noorwegen een grote kabel trekt om het mogelijk te maken om uit Noorwegen elektriciteit te betrekken, maar ook voor het gas. Als zich daar een interessante businesscase voordoet, is dat voor de Staat als aandeelhouder zeker de moeite waard. Het initiatief daarvoor ligt dan primair bij het bedrijf.

Ik vind het wel riskant om te investeren op basis van een kunstmatig transportvoordeel. Wanneer er vanwege een kostenverschil op dit moment eigenlijk inefficiënte omwegen via Nederland worden gezocht, is de vraag of je daar langjarige investeringen op moet baseren. Zodra dat prijsverschil wegvalt, valt natuurlijk ook die kunstma-

Zalm

tige, door prijsverschillen geïnduceerde behoefte aan het omleiden van Duitse gastransporten via Nederland weg. Het lijkt mij beter om ernaar te streven dat de verschillen in transportkosten tussen Duitsland en Nederland worden beperkt, zodat de meest efficiënte route voor gastransport wordt gekozen.

Vragen van het lid Bussemaker aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **het niet in behandeling nemen van de ESF-subsidieaanvraag van de politie**.

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA): Voorzitter. De minister van BZK en de staatssecretaris van Sociale Zaken zitten nu nog gebroederlijk naast elkaar in vak-K, maar de vraag is hoelang nog. Misschien staan zij binnenkort tegenover elkaar in de rechtszaal, althans dat wil de minister van BZK, als hij niet voor vandaag antwoord heeft gekregen van de staatssecretaris op prangende vragen over het niet in behandeling nemen van een aanvraag voor ESF-subsidie van de politiekorpsen. Die korpsen hebben op 27 oktober mondeling van het agentschap te horen gekregen dat zij kunnen rekenen op 50 mln. ESF-subsidie voor scholing. Toen zij de aanvraag formeel op 28 oktober indienden, bleek de subsidiepot leeg.

Gekker moet het toch niet worden; dat ministers elkaar in Nederland voor de rechter gaan slepen. Misschien kan ik helpen. Tegenwoordig wordt er veel gesproken over mediation. Ik wil graag een poging doen om het probleem hier uit te praten, voordat het in de rechtszaal uitgevochten moet worden. Ik heb een aantal vragen aan beide bewindspersonen.

Ik heb een simpele vraag aan de staatssecretaris van Sociale Zaken. Wat heeft hij zijn collega van BZK gisteren laten weten? Gaat de staatssecretaris van Sociale Zaken de aanvraag van zijn collega van BZK alsnog in behandeling nemen, zodat minister Remkes zijn 50 mln. krijgt? Is de staatssecretaris van Sociale Zaken bereid om de afhandeling van aanvragen die wel op tijd zijn binnengekomen, ook van andere departementen, onder andere van Defensie, stop te zetten, zoals het ministerie van BZK eiste? Wat heeft de minister van BZK besloten op grond van wat hij gisteren van zijn collega van Sociale Zaken heeft gehoord? Als hij vandaag niets had gehoord, zou hij Sociale Zaken voor de rechter slepen. Gaat dat nu gebeuren?

Verder wil ik graag weten of het klopt dat er tot nu toe 51 bezwaarschriften zijn ingediend en op hoeveel meer wij nog kunnen rekenen. Hoeveel andere mondelinge toezeggingen zijn er gedaan in de dagen voorafgaand aan 28 oktober, zowel binnen als buiten de rijksoverheid? Welke andere overheidssectoren behalve de politie kunnen nog getroffen worden?

Dan heb ik wat meer specifieke vragen aan de minister van BZK. Is het mogelijk dat de minister van BZK zijn collega van SZW straks gaat lastigvallen met mondelinge toezeggingen die aan gemeenten zijn gedaan? De gemeenten klagen ook steen en been. Verwacht de staatssecretaris van SZW wellicht ook collega's van GSB, VWS of OCW?

Graag verneem ik van de bewindspersonen wat hun gedachten zijn over een betrouwbare overheid. Gisteren heeft in De Telegraaf een artikel over deze kwestie gestaan en ik vraag mij af hoe betrouwbaar een overheid is als een minister voor de rechter zijn gelijk moet halen bij een collega van hetzelfde kabinet.

Staatssecretaris **Van Hoof**: Voorzitter. Het lijkt mij goed om tegen mevrouw Bussemaker te zeggen dat er, anders dan zij kennelijk heeft vernomen, op 27 oktober jongstleden aan niemand een toezegging is gedaan. Aan het ministerie van BZK is dus evenmin een toezegging gedaan. De mediation van mevrouw Bussemaker stellen wij natuurlijk zeer op prijs, al zal het niet nodig zijn om daarvan gebruik te maken. Na de beantwoording van haar vragen, zal er immers duidelijkheid over de kwestie zijn. Ik heb mijn collega van het ministerie van BZK datgene meegedeeld wat wij in algemene zin melden in reactie op bezwaarschriften. In dit geval heb ik opgemerkt dat de gevraagde handelingen, waaronder het in behandeling nemen van te late aanvragen en het stopzetten van de afhandeling van andere aanvragen, niet zullen worden uitgevoerd. De Kamer weet wat de stand van zaken is, want die heb ik haar gemeld. Alle aanvragen die vóór vrijdag 09.00 uur waren ontvangen en de aanvragen die op 27 oktober zijn gepost – dat moest aan de hand van de poststempel kunnen worden vastgesteld – zullen in behandeling worden genomen. Dat geldt niet voor de aanvragen die na die datum zijn binnengekomen, dus ook niet voor de genoemde aanvragen van BZK. Laatst is gebleken dat er 51 bezwaren zijn ingediend. Ik heb geen idee of er nog veel bezwaren zullen binnenkomen. Ik sluit overigens niet uit dat er intussen nog meer zijn binnengekomen. Zojuist heb ik al opgemerkt dat er geen toezeggingen zijn gedaan. Er zijn dus ook geen andere toezeggingen gedaan. Meer kan ik over deze kwestie niet melden.

Minister **Remkes**: Voorzitter. De minister van BZK bevindt zich in een ietwat uitzonderlijke positie, omdat hij op een bepaald moment heeft gemeend dat hij ten aanzien van de regionale korpsen coördinerend zou optreden op de terreinen van scholing en het ESF. Diverse korpsen hebben in het verleden gebruikgemaakt van het ESF en het was wenselijk om de samenwerking tussen de korpsen op dat punt te verbeteren. Het leek mij logisch dat de minister van BZK aan het front van de politietroepen zou opereren en dat hij de zaak zou coördineren. De afgelopen maanden is dan ook veel energie gestoken in een goed onderbouwde aanvraag op het punt van het ESF. Ik heb begrepen dat de situatie voor staatssecretaris Van Hoof onaangenaam is geweest. Ook voor mij was er sprake van een onaangename verrassing. Gevraagd is in hoeverre het ministerie van BZK dat zal doen namens de gemeenten. Over het algemeen zijn gemeenten mans genoeg om dat zelf te doen. In die gevallen heeft de minister van BZK daarmee inhoudelijk geen bemoeienis. Dat risico is dus nul. Er zijn echter natuurlijk gemeenten die dat zelfstandig hebben gedaan. Het leek mij verstandig om, net zoals andere subsidieaanvragers dat hebben gedaan, de normale, daarvoor bestaande bezwarenprocedure te benutten. Dat